

Novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu ochrání nejkvalitnější zemědělskou půdu a pomůže rozvoji agrovoltaiky

4.5.2026 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

V posledních letech mizí každý rok přibližně 700 hektarů zemědělské půdy pro výstavbu domů, výrobu a skladování a také pro dopravní stavby. Zhruba 40 % z toho na nejkvalitnější půdě. Právě ochranu nejcenější zemědělské půdy před plošnými zábory pro obchod a skladování přinese novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF), který dnes schválila ve třetím čtení Poslanecká sněmovna.

„Díky naší novele zaručíme půdě do budoucna ucelenou ochranu. Je nutné půdu chránit a udržovat v dobrém stavu i pro další generace. Chceme, aby naše zemědělství bylo šetrné ke krajině a aby naše lesy, půda i voda zvládly co nejlépe dopady probíhající změny klimatu. Chceme proto zlepšit kondici půdy a druhovou pestrost zemědělské krajiny. Význam zemědělské půdy není jen v její schopnosti produkovat. Současná legislativa chrání environmentální funkce půdy, jakou je třeba zadržování vody, jen omezeně. I to se snažíme naší novelou zákona o ochraně ZPF napravit a mimo jiné převést zodpovědnost za stav krajiny na ty, kdo v ní hospodaří,“ uvedl **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL)**.

Novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu pomůže zachovat nejcenější zemědělskou půdu před plošnými zábory pro obchod a skladování. Zavádí zákaz využít zemědělskou půdu této kvality pro záměry obchodu nebo skladování o rozsahu větším než jeden hektar a dále zákaz využít tyto půdy pro běžné fotovoltaické elektrárny. Díky legislativní úpravě dojde k výraznému snížení úbytku nejkvalitnější zemědělské půdy.

„Že je změna potřebná dokazují i čísla. V Česku máme navíc nejvíce hal na počet obyvatel ve střední Evropě. Pro srovnání máme 1100 m² hal na 1000 obyvatel, druhé Polsko má 757 a třetí Slovensko pouze 630. Na druhou stranu tu leží ladem přes 13 000 hektarů brownfieldů,“ dodává ministr Petr Hladík.

Elektrina vyráběná na zemědělské půdě

Novela zákona dává také prostor pro rozvoj agrovoltaiky na zemědělské půdě. Konkrétně na chmelnicích či ovocných sadech pro posílení potravinové soběstačnosti a energetické nezávislosti farem. Díky tomu vzniknou vůbec poprvé právní podmínky pro souběžné využívání zemědělské půdy k zemědělskému obhospodařování a k výrobě elektřiny při dodržení zákonem stanovených podmínek na více než 70 000 hektarech.

Zákon především definuje, co agrovoltaická výroba elektřiny je. Tedy především skutečnost, že technické řešení fotovoltaické elektrárny současně umožňuje zemědělskou produkci. Zároveň výroba elektřiny představuje doplňkovou činnost zemědělské produkce a vyrobená energie se využívá primárně ke snížení nákladů na energie. Instalované panely mohou zároveň pozitivně ovlivnit podmínky pěstování plodin, například díky zastínění rostlin před nadměrným slunečním zářením. Po schválení zákona bude také možné začít vypisovat dotační tituly určené právě na agrovoltaiku.

Stromořadí či mokřady budou součástí zemědělské půdy

“Krajinné prvky, například remízky, skupiny dřevin, stromořadí nebo mokřady se nově stanou přímo součástí zemědělské půdy. Nebude tak nutné měnit druh pozemku ve smyslu stavebního zákona ani odnímat plochu z fondu zemědělské půdy. Krajinné prvky jsou důležité, protože zadržují vodu a pomáhají při suchu i při povodních. Navíc nabízejí útočiště zvířatům a různým rostlinným druhům”, uvedl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

S tím souhlasí i **místopředseda Zemědělského výboru PSP ČR Karel Smetana (KDU-ČSL)**, který slova ministra Výborného doplňuje: *„Jsou to především tyto krajinné prvky, které modelují jedinečnou českou krajinu, kde najdete nejenom kvalitní vinice nebo chmelnice, ale také jedinečný půdní fond. Právě v kombinaci s novelou vodního zákona je ochrana zemědělského půdního fondu zásadním vkladem ochrany krajiny pro další generace.“*

Pokud budou chtít třeba zemědělci nebo obce na zemědělské půdě vysázet stromořadí, jednotlivé stromy nebo udělat remízky, nebudou muset od účinnosti novely zákona platit za vynětí půdy. Odstranění této bariéry otevírá prostor pro jejich skutečný návrat do krajiny, sníží se administrativní zátěž a zároveň přispěje k obnově pestrosti zemědělské krajiny těmi, kdo v ní hospodaří.

Veronika Krejčí & Tiskové oddělení MŽP

tel.: 267 122 835 nebo 267 122 534

e-mail: tiskove [at] mzp.cz (tiskove[at]mzp[dot]cz)

<https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/novela-zakona-o-ochrane-zemedelskeho-pudniho>